

REFERAT Børne- og Skoleudvalget d. 10-01-2023

Mødedato   Tirsdag d. 10. januar 2023 kl. 11:15

Mødested   Mødelokale A, Ullasvej 23, Rønne

Mødedeltagere   Iben Busch, Anne Jensen, Morten Riis, Sabine Nicoline
Lyngberg, Kirstine van Sabben

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Dialogmøde. Sammen om Skolen.....	4
Udmøntning af budget 2023. Forundersøgelse børns trivsel i skole og dagtilbud.....	5
Rønne Byudvikling – Status, nationale finansieringskilder og Kulturhus i Dams Gård, Etaper.....	9
Gensidig orientering.....	16
Sager til høring i Handicap og Ældreråd.....	17

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

-

Bemærkninger til dagsordenen

Kasper Winstrup Johansen, konstitueret skolechef, deltog.

Bibi Arvidsen, Rikke Beier fra Skolelederforeningen Bornholm, Cindy Dellgren og Signe Ballegaard Schmidt fra Bornholms Lærerforening deltog under behandling af punkt 2 Dialogmøde. Sammen om skolen.

Punkt 2: Dialogmøde. Sammen om Skolen

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

-

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- Dialogen gennemføres i henhold til sagsfremstillingen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 10-01-2023

Dialogmøde gennemført. Genoptages når udvalget reviderer arbejdsprogrammet for 2023.

Sagsfremstilling

Drøftelse af hvordan der bedst muligt samarbejdedes til glæde for den bornholmske folkeskole.

Deltagere:

Bibi Arvidsen og Rikke Beier fra Skolelederforeningen Bornholm,

Cindy Dellgren og Signe Ballegaard Schmidt fra Bornholms Lærerforening

Varighed: 45 min.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Sammen om skolen

Bilag 2 - Sammen om skolen nationalt

Punkt 3: Udmøntning af budget 2023. Forundersøgelse børns trivsel i skole og dagtilbud.

22/29775

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Resumé

Jfr. budgetforlig 2023 er det besluttet at Børne- og Skoleudvalget skal igangsætte et undersøgende arbejde om børns mistrivsel.

Det er et politisk ønske om, at indsamle viden om og udarbejde en handleplan om børns mistrivsel i Bornholms Regionskommune.

Ringe trivsel blandt børn og unge er et alvorligt problem for både den enkelte og for samfundet, og flere undersøgelser peger på, at mistrivsel på nogle områder er et stigende problem i hele landet.

Administrationen vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at der sættes særligt fokus på skolefravær og skolevægring (definition af skolevægring: Barnet tør ikke gå i skole), da undersøgelser viser, at et højt skolefravær kan være en væsentlig indikator på børn- og unges mistrivsel. Vi ved, at skolefraværet er højere hos skoleelever med lav elevtrivsel.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at udvalget

- a) Kommer med konkrete input til det videre arbejde.
- b) godkender skitse til proces for det videre arbejde, herunder nedsættelse af advisory board.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 10-01-2023

Udvalget godkender modellen til det videre arbejde, idet egne analyser suppleres af eksterne, f.eks. fra VIVE's hånd. Udvalget ønsker også, at det nedsatte advisory board bliver udbygget med flere interessenter, bl.a. Dansk Handicaporganisation, lærere, forældre og de unge selv. Der skal både være fokus på børn, der aktuelt er i skolevægring samt forbyggende indsatser, hvor familien også er i fokus. Udvalget ønsker med konferencen at afdække hvilke årsager, der ligger bag og også hvilke tilbud, der kunne sikre et bedre match mellem skoler og elever.

Sagsfremstilling

Center for Børn og Familie

I Center for Børn og Familie måles der ikke på fravær, men på børnenes trivsel. Derfor er trivsel en integreret del af de formelle vurderinger, som det faglige personale jævnligt foretager af børnene. To gange om året foretages en TOPI vurdering (Tidlig opsporing og indsats) af alle børn i dagtilbud. Ligeledes foretages der sprogvurdering af børnene. Begge vurderinger har som mål, at det faglige personale i fællesskab ser på alle facetter af barnet, og sammen sætter rammen for, hvordan læringsmiljøet kan tilpasses, så børnegruppen som helhed får de bedst mulige betingelser for at trives.

Desuden arbejder Dagtilbud på at udvikle den pædagogiske ramme som helhed. Dette gøres selvfølgelig løbende, men lige nu er der et særligt udviklingsarbejde i gang for netop at sætte fokus på trivsel hos børnegrupper, der kan være i særlig risiko for mistrivsel. Center for Børn og Familie regner med at kunne præsentere dette arbejde for Børne- og Skoleudvalget d. 31. januar 2023.

I programmet De små børns Bornholm er det primære fokus at styrke betingelserne for en god start på livet for de mindste bornholmere. I dagtilbud har det blandt andet betydet en øget tilstedeværelse af Inklusions- og ressource teamet i øens vuggestuer, hvor læringsmiljøet observeres til gavn for den samlede børnegruppe. Dertil er der i regi af programmet investeret i flere forskellige efteruddannelses- og opkvalificeringsaktiviteter i dagtilbud.

Ydermere er der i flere børnehuse udnævnt en småbørnsambassadør, som har til opgave at bygge bro mellem dagtilbuddet, familierne og civilsamfundet i lokalområdet, for at styrke børnene og familiernes muligheder for at deltagelse i lokale fællesskaber.

Vi ved, at skolefraværsproblematikker i mange tilfælde kan spores tilbage til dagtilbud, men vi ved også, at de første tegn på mistrivsel sjældent er det egentlige fravær.

I efteråret blev der gennemført fælles uddannelse på tværs af Center for Skole og Center for Børn og Familie, hvor Tine Basse Fisker, ph.d. i pædagogisk psykologi, understregede behovet for at fokusere energi og ressourcer på at skabe magnetiske skoler (og dagtilbud), som tiltrækker børnene og dermed bidrager til at forebygge mistrivsel og fraværsproblematikker.

Center for Skole

Langt de fleste børn er glade for at gå i skole og trives godt i folkeskolerne på Bornholm. Andelen af elever med højest trivsel udgør 86,4% jfr. nyeste nationale trivselsundersøgelse (UVM, 2022).

Kommunens elevfravær ligger dog (fortsat) over landsgennemsnittet på trods af at elevfraværet har været faldende (fra 8,5% til 6,6%) i perioden 2018-2021. I skoleåret 2021-2022 ses imidlertid en markant stigning i elevfravær i hele landet. Denne tendens ses også afspejlet på Bornholm. (landstal: 8,1%, Bornholms Regionskommune: 9,9%). (UVM, 2022).

Selv om langt de fleste børn generelt trives og kommer i skole, som forventet, så er det vigtigt at sætte ind over for den gruppe børn og unge, der ikke trives i skolen eller har højt skolefravær.

Center for Job, Uddannelse og Rekruttering

I Center for Job, Uddannelse og Rekruttering har Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) opgaven med uddannelses- og erhvervsvejledning til elever i folkeskolen fra 6. klasse til 10. klasse. UU'erne opsøger desuden andre unge under 25 år, som ikke er i gang med eller har gennemført en uddannelse.

Vurdering af elevernes parathed i forhold til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse er en proces, som starter i 8. klasse. Vurderingen skal sikre, at de ikke-uddannelsesparate elever støttes med en skole- og vejledningsindsats frem mod afslutningen af 9. eller 10. klasse.

Vurderingen omfatter alle elever i folkeskolen, den kommunale ungdomsskole, friskoler, private grundskoler (frie grundskoler), efterskoler og frie fagskoler.

Det er den kommunale ungeindsats som laver en helhedsvurdering af eleverne, og som sammen med Center for Skole vejleder omkring de nødvendige initiativer.

Den Kommunale ungeindsats er forankret i Center for Job, Uddannelse og Rekrutterings ungeenhed ”Ungeporten” på Campus Bornholm <https://www.uvm.dk/vejledning-og-stoettemuligheder/vejledning/ansvar-og-aktoerer/den-kommunale-ungeindsats>

Den kommunale ungeindsats efter grundskolen er organiseret i SUI (Sammenhængende ungeindsats) <https://ung.bornholmr.dk/suibornholm>, og omfatter en koordineret indsats på tværs af centre i BRK via muligheden for at give den unge en fælles plan rettet mod uddannelse og job, og én kontaktperson som er den primære kontakt til kommunen.

Der arbejdes med en række initiativer rettet mod unge med udfordringer, hvor der både er tale om virksomhedsrettede praktikker, brobygning til uddannelse, mentorstøtte, fritidsjob og særlige tilbud i samarbejde med andre centre som UngMod, Ungevejledningen/§101 behandlingstilbud, psykoedukation, FGU uddannelsen mm.

Ca. 96-97 % af en ungdomsårgang som forlader grundskolen påbegynder en ungdomsuddannelse. Af de unge som fortsat er på Bornholm når de fylder 18 år, er der mellem 20-25% som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse af forskellige årsager. En betydelig andel af disse unge er kendetegnet ved mistrivsel og/eller højt fravær i grundskolen.

Center for Sundhed

Tal på de unge bornholmeres sundhed og trivsel

Udviklingen i de 16-24-årige bornholmeres trivsel for perioden 2010-2021

Tal fra Sundhedsprofilen 2021 viser, at en stigende andel af de unge bornholmere mellem 16-24 år mistrives. I perioden 2010-2021 er der en stigende andel, der føler sig stressede, ensomme og oplever sig generet af søvnproblemer. Tallene fremgår af tabel 2.

	2010	2013	2017	2021
Føler sig stresset	26	25	12	42
Føler sig ensom			32	42
Oplever sig meget generet af søvnproblemer	11	12	15	19

Tabel 2: 16-24-årige bornholmere, som i perioden 2010-2021 føler sig stressede, ensomme og oplever sig generet af søvnproblemer. Tallene er i procent.

Kilde: Den Nationale Sundhedsprofil 2021, Region Hovedstaden.

Hvad siger Sundhedsstyrelsen om udviklingen i danskernes sundhed?

I forbindelse med Sundhedsstyrelsens offentliggørelse af Sundhedsprofilen 2021 gjorde Sundhedsstyrelsens direktør det klart, at han ser med bekymring på udviklingen i danskernes sundhed generelt. Han er samtidig særlig bekymret for de unges mentale sundhed og den sociale ulighed i sundhed.

Hvad skal der til, hvis man skal forsøge at forbedre børn og unges trivsel?

Konkrete forslag til, hvad der kan gøres:

- Arbejde for et bredt samarbejde: Sundhed (fysisk, socialt og psykisk) skabes gennem hele livet. I de fællesskaber vi deltager i og de steder, vi færdes. Det gør sundhed til en fælles sag, der kræver deltagelse af en række af kommunens fagcentre. Samt et tæt samarbejde med foreningslivet og civilsamfundet.
- Inddrag kommunens konsulent, som har mental sundhed som en central del af sin opgaveportefølje, og som derfor følger med i forskningen på området. Center for Sundhed og Forebyggelse vil på den baggrund blandt andet kunne bidrage med indsigt i forskningen på området, herunder eksempelvis komme med konkrete forslag til værktøjer. Centret vil herudover kunne bidrage med nyere perspektiver på udsathed og på det behov, som nogle forskere peger på, at der er for at sætte fokus på rammer for ungdomslivet – frem for på unges psykiske robusthed.

Proces for det videre arbejde

Med det formål at styrke trivsel og skolenærvær/ mindske mistrivsel og skolefravær i de bornholmske folkeskoler, er det således administrationens anbefaling, at der sammensættes et advisory board på tværs af fagcentre, der får til opgave, at afdække problemstillinger omkring skolefravær og skolevægring, indsamle viden både lokalt og på landsplan samt udarbejde forslag til en lokal handleplan.

Repræsentanter til advisory board med repræsentation fra

- ? Center for Skole
- ? Center for Børn og familie
- ? Center for Sundhed
- ? Center for Job, Uddannelse og Rekruttering

Advisory board inddrager relevante samarbejdspartnere i arbejdet eksempelvis: Forældre, Campus Bornholm, relevante eksterne fageksperter.

Procesplan i 2023:

Q1 Indsamling af hvilke tiltag er iværksat i BRK omkring nedbringelse af skolefravær som følge af vægning.

Q2 Status forelægges udvalget.

Q3 Afholde konference / debat- møde med relevante samarbejdspartnere.

Nedsætte arbejdsgrupper, der skal arbejde videre med et eller flere konkrete faktorer.

Arbejdsgrupperne arbejder.

Q4 Udvalget bliver præsenteret for arbejdsgruppernes arbejde og giver input til handleplaner.

Handleplaner forelægges udvalget.

Nationale tiltag

Regeringen vil nedsætte en ”kommission for det gode børne- og ungdomsliv”, der får til opgave at komme med en række anbefalinger til, hvordan mistrivsel blandt børn og unge kan forebygges.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 4: Rønne Byudvikling – Status, nationale finansieringskilder og Kulturhus i Dams Gård, Etaper

22/10740

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Fritid, Kultur og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I denne sag orienteres om udviklingen i Rønne Bymidte og der tages beslutning om de næste etaper af udviklingen af Dams Gård i Krystalgade til et kommende kulturhus.

Indstilling

Kommunaldirektøren og den politiske følgegruppe for Rønne Byudvikling indstiller, at

- der gives orientering om
  - a) status på udvikling af Rønne bymidte og nationale finansieringskilder til udviklingen af hovedbyer
  - b) status på arbejdet med Dams Gård som kulturhus i Rønne
  - c) at lejemålet i Rolighedsgade 6 er blevet opsagt
- der træffes beslutning om, at
  - d) tage 4 lokaler i Dams Gård midlertidigt i brug (Etape I),
  - e) påbegynde undersøgelser om at skabe plads til Ungerådet, Engageret Ungdom mfl. I Dams Gård (Etape II)
  - f) videreføre undersøgelser om Ungdomsskolen og 10. klasse i Dams Gård som del af den langsigtede løsning i det kommende kulturhus og at biblioteket ikke flytter til det kommende kulturhus i Dams Gård.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 04-01-2023

a), b) og c) Orientering givet.

d) Anbefales.

e) Anbefales. René Danielsson kan ikke medvirke, da han mener, at Østergade 50 skal bruges indtil fordelingen af Damsgård ligger færdig.

f) Anbefales.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 05-01-2023

a), b) og c) Orientering givet.

d) Anbefales.

e) Kan ikke anbefales, idet udvalget ønsker præciseret, at der skal påbegyndes undersøgelser om at skabe plads til unges fællesaktiviteter på Dams Gård (Etape II)

f) anbefales.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 10-01-2023

a), b) og c) Orientering givet.

d) Anbefales.

e) Kan ikke anbefales, idet udvalget ønsker præciseret, at der skal påbegyndes undersøgelser om at skabe plads til unges fællesaktiviteter på Dams Gård (Etape II)

f) Anbefales.

Sagsfremstilling

Punkt a) Orientering om status på udviklingen af Rønne bymidte og nationale finansieringskilder til udviklingen af hovedbyer.

Fokus i byudviklingen bygger på fem udviklingsmål for Rønne, der blev formuleret i forbindelse med udarbejdelse af den strategiske udviklingsplan for Rønne (politisk godkendt juni 2019). De handler om at skabe mere liv i bymidten, forbinde by, havn og hav, skabe en bedre by for børn og unge, styrke det særlige ved Rønne og sikre et bredt udbud af arealer til boliger og erhverv. Overordnet set er udviklingen af Rønne en proces med mange delprojekter, der hænger sammen og påvirker hinanden.

- Et nyt kulturhus i Dams Gård
- Torv på Tværs (Store torv)
- Bolig- og Planstyrelsens Fri Bymidte forsøgsordning

- Helhedsplan for Nørrekås
- Brug af remisen på Nørrekås
- Udvidelsen af færgets opmarcharealer

I arbejdet med udviklingen af Rønne bymidte fokuseres der nu på at få taget Dams Gård i brug. Dels fordi der er efterspørgsel efter flere møde- og aktivitetslokaler i centrum, og dels fordi en midlertidig brug af bygningen viser både borgere og eksterne samarbejdspartnere at kommunen mener det alvorligt med planerne om at skabe et nyt kulturhus og mødested i Rønne. Derudover arbejdes der på at få del i den nationale satsning på hovedbyer, som et samlet folketing har vedtaget i finansloven i 2020, og som udmøntes i de kommende år.

På nationalt plan er der stort fokus på byer af Rønnes størrelse (ca. 14.000 indbyggere), som de seneste mange år har været prioriteret lavere af fonde og staten, til fordel for de store byer og senere mindre byer i udkantsområderne. Nu er

turen kommet til hovedbyerne i Danmark, byer med et indbyggertal på 4.000-20.000 borgere.

Hovedbyerne har en afgørende betydning i forhold til den regionale udvikling, både hvad angår fastholdelse af beboere og tiltrækning af ny arbejdskraft. De kommende 6-7 år er der afsat minimum 500 millioner kroner til udviklingen af hovedbyer. Herunder har staten gennem Bolig- og Planstyrelsen og Erhvervsstyrelsen udmøntet forskellige puljer til udvikling af velfærdscentre, styrkelse af erhvervslivet og opgradering af det fysiske miljø i bymidterne. På Bornholm er Rønne den eneste by, der kan komme i betragtning til puljerne.

Rønne er på baggrund af en interesselikende afgivelse fra foråret 2022, blevet udvalgt til at søge om at indgå i Bolig- og Planstyrelsens forsøgsordning *Frie Bymidter*. Som en ud af 14 byer i Danmark indgår Rønne i en proces med Bolig- og Planstyrelsen, hvor der er mulighed for at afprøve fritagelse fra forskellige love, som står i vejen for udviklingen af bymidten, og mulighed for støtte til konkrete fysiske forandringer. Forsøgsordningen skal danne vidensgrundlag for det videre arbejde med udviklingen af hovedbyer i Danmark.

Overblik over national satsning på byer af Rønnes størrelse:

	År	Beløb	Støtteandel	Indsatser
Bolig- og Planstyrelsen <i>Forsøgsordning Frie Bymidter</i>	2022-2027	100 mio.	60%	Forsøg med forpligtende bysamarbejder BIDs, nye byrum, bylivsskabende tiltag og samarbejder
	2024	30 mio.		Flytning/ oprettelse af velfærdsfunktioner i bymidten
Bolig- og Planstyrelsen <i>Fornyelse af bymidter og lokale velfærdsfunktioner</i>	2022-2027	180 mio.	60%	Bygningsfornyelse, områdefornyelse, nedrivning, etablering af velfærdscentre*, forudgående undersøgelser
Erhvervsstyrelsen <i>Levende og bæredygtige bymidter</i>	2021-2027	140 mio.	40%	Strategisk planlægning, bysamarbejde, omstilling af byerhverv, byfornyelse
Realdania <i>Bymidteindsatsen</i>	2023-	50 mio.	50%	Støtte til fysiske realiseringsprojekter, der har strategisk betydning for bymidternes omstilling Støtte til forskning og vidensprojekter, der omhandler provinsbyers udvikling: byliv, fremtidens mobilitet, bæredygtig renovering, rammer for kulturliv og fællesskab, udvikling af bygningsmassen
I alt	2021- 2027	500 mio.		

Den kvalificerede ansøgning til deltagelse i Fri Bymidte (forsøgsordning) skal afleveres 1. marts 2023. Denne dato bliver formentlig udskudt til 1. maj, pga. at man har afventet regeringsdannelsen og dermed en ny minister på området. Styrelsen forventer fortsat at kunne meddele tilsagn før sommeren 2023, og dermed svar på om Rønne indgår i forsøgsordningen.

Arbejdet med at skrive en kvalificeret ansøgning er i gang. Det omfatter blandt andet en tæt dialog med Bolig- og Planstyrelsen, dialog med aktører der er direkte berørt af de indsatsområder Rønne byder ind med; 1) et nyt kulturhus i Dams Gård med indflytning af en velfærdsfunktion i centrum af byen, og 2) Udbygningen af et tæt bymidtesamarbejde, der har til formål at øge ejerskabet til de fælles byrum og skabe mere byliv.

Rønne står dermed i en unik situation, idet der allerede er sikret politisk opbakning og finansiering, ligesom dialogprocessen med interessenterne i byen er gennemført i forbindelse med den strategiske udviklingsplan. Ansøgningen til Fri Bymidte (forsøgsordning) kan dermed blive dét element, der sikrer realiseringen af planerne for kulturhuset i Dams Gård og Torv på Tværs – og dermed de ambitioner, skiftende kommunalbestyrelser har haft for Rønne.

Punkt b) Orientering om status på arbejdet med Dams Gård som kulturhus i Rønne

Overordnet vision for Dams Gård, og målsætningen om at skabe et nyt kulturhus i Rønne

Som del af inddragelsesarbejdet i forbindelse med udarbejdelsen af den strategiske udviklingsplan for Rønne, der blev vedtaget af kommunalbestyrelsen juni 2019, blev det tydeligt at Rønnes og Bornholms borgere mangler et sted at mødes i Rønne. Derfor købte kommunen bygningen Dams Gård i Krystalgade i centrum af Rønne. En flot og markant klassisk bygning, der tidligere har huset både købmandsgård, hotel og senest et VUC (voksenundervisningscenter) med henblik på at skabe et nyt kulturhus (Byens Hus) i samarbejde med de to kulturinstitutioner der allerede er tilstede på matriklen; det regionale spillested Musikhuset og den kommunale kulturskole.

Et af de bærende principper i konceptet for Byens Hus er at dele flest mulige faciliteter og rum, så der er mest mulig aktivitet i huset om dagen og om aftenen.

Mange steder i Danmark har man brugt etableringen af et kulturhus i centrum som et aktivt greb for at styrke byudviklingen og dermed bylivet i centrum.

Historik i udviklingsprocessen

Overordnet har arbejdet i den forgangne periode handlet om at etablere et grundlag for at skabe et nyt kulturhus i Dams Gård, og samtidig at binde området i tilknytning til bygningen sammen med Store Torv, for at skabe et større rekreativt område i bymidten – Torv på tværs. Hovedvægten i 2020/2021 blev lagt i arbejdet med at etablere grundlaget for en arkitektkonkurrence til et nyt kulturhus i Dams Gård. Et tværfagligt rådgiverteam lavede en omfattende inddragelsesproces for borgere, kerneaktører, relevante medarbejdere i BRK og bymidtens interessenter.

I budget 2021 blev der afsat 15 mio. kr. til kulturhuset i Dams Gård, som i budget 2022 blev delt op på hhv. 5 mio. i 2022, 5 mio. i 2024 og 2025. Der er pt. ikke brugt af midlerne for 2022 pga. af at undersøgelserne omkring den rigtige model for aktørkreds, organisering, drift og økonomi pågår.

I december 2021 besluttede kommunalbestyrelsen, at sagen om valg af aktørkreds skulle overdrages til den nye kommunalbestyrelse. Der er efterfølgende nedsat en ny politisk følgegruppe, som i august 2022 begyndte at arbejde med byudviklingen.

I løbet af foråret og sommeren 2022 er der blevet arbejdet med at styrke fællesskabet i bymidten. Fællesskab og samarbejde på tværs af borgere, civilsamfund, erhvervsliv og kommune, er et afgørende element i udviklingen af en levende bymidte, og ligger derfor i tråd med Bolig- og Planstyrelsens forsøg med Frie Bymidter, som Rønne er blevet udvalgt til at kunne ansøge om at deltage i. Der er blevet afholdt forskellige arrangementer på Store Torv i samarbejde med en række byaktører, erhvervslivet og borgere. Der er plantet træer, danset linedance, sat bordtennisbord op, afholdt logokonkurrence, serveret kaffe og kage og indsamlet ideer der kan danne ramme om fællesskabet og styrke sammenholdet i byen. I september 2022 er der blevet stiftet en, af kommunen uafhængig, borgerforening i Rønne med en bredt forankret bestyrelse.

Etapeplanlægning af processen frem mod realiseringen af kulturhuset i Dams Gård

Som forberedelse på de aktiviteter der skal foregå i bygningen når det står færdigt som kulturhus, arbejder vi med en etapeplan. Den indeholder flere trin af midlertidig brug af bygningen, hvor etape 0 er nu, hvor kulturskolens drama-, billed- og skriveskole er blevet samlet i en del af husets stueetage.

Etape I handler om at skabe mere liv i bygningen og imødekomme borgere og foreningers ønsker om plads til at mødes i centrum.

I etape II er det planen at få plads til Bornholms Ungeråd, Engageret ungdom og flere foreninger i bygningen

Etape III, som først kan påbegyndes når valget af kerneaktører ligger fast, handler om at få afholdt en arkitektkonkurrence. En arkitektkonkurrence vil være med til at sørge for bedst mulig udnyttelse af de forskellige funktioner i forhold til brugernes eksisterende og nye behov, anskueliggøre projektets potentialer for alle aktører og sikre en langsigtet kvalitetsløsning.

Og etape IV indeholder udbud af byggeopgave, kontraherings- og byggefasen

Sidste etape V er driftsfasen, hvor huset indvies og tages i brug

Etapeplan

Etape	Tid (forventet)	Indhold
Etape 0	Dec. 2022	Kulturskolens, drama-, billed- og skriveskole er samlet på samme matrikel som musikskolen ved Dams Gård i midlertidige lokaler
Etape 1	Feb.-aug. 2023	Fire lokaler indrettes til midlertidige møderum, som kan bookes gennem Conventus.

Etape II	Apr.-okt. 2023	Plads til Bornholms Ungeråd, Engageret ungdom og flere foreninger i bygningen (del af midlertidig ibrugtagningsfase)
Etape III	Aug.2023 - feb. 2024	Afholdelse af arkitektkonkurrence (inkl. programfase)
Etape IV	Feb. 2024 - aug. 2025	Udbud af byggeopgave, kontraherings- og byggefase
Etape V	Sep. 2025	Driftsfase

Punkt c) Orientering om at lejemålet i Rolighedsgade 6 er blevet opsagt

I udmøntningen af den strategiske udviklingsplan for Rønne, var en af indsatserne at det skulle undersøges, om man kunne fredeliggøre Store Torvs nordlige ende. Der har i mange år været et ønske fra borgere og erhvervsdrivende om at få skabt et torv, der var mere roligt og indbydende. Derved opstod ideen om et Torv på tværs, som forbinder den nordlige ende af torvet med gårdhaven omme bag Musikhuset. I anlægssagen til Rønne Byudvikling, fra juni 2020, blev der afsat midler til strategiske lejemål, så kommunen kunne leje bygninger med forkøbsret, der lå på arealer som kunne være relevante for at gennemføre et gadegennembrud.

Kommunen lejede bygningen i Rolighedsgade 6, som nu er blevet opsagt, da de trafiktekniske undersøgelser, foretaget af en ekstern rådgivningsvirksomhed, har vist at en vejføring ud i Rolighedsgade ikke kan anbefales.

En fredeliggørelse af Store Torvs nordlige ende inkl. nyt torv vil beløbe sig til 35-40 mio. kr.

Ressourcer og midler i Rønne Byudvikling fokuseres for nuværende på at få skabt et kulturhus i Dams Gård og arbejde med elementerne, der indgår i Bolig- og planstyrelsens Fri Bymidte (forsøgsordning), samt at få gjort helhedsplanen for Nørrekås færdig.

Punkt d) Beslutning om at tage 4 lokaler i Dams Gård midlertidigt i brug (Etape I)

For at komme i gang så hurtigt som muligt og med færrest mulige omkostninger, er forslaget at sætte 4 lokaler i stueetagen let i stand, og dernæst gøre dem tilgængelige for foreninger og borgere i kommunens bookingportal Conventus. (Bilag)

Da lokalerne ændrer anvendelse fra undervisningsrum til forsamlingslokaler, skal der søges byggetilladelse. Og dermed skal lokalerne leve op til reglerne i BR18. Det betyder blandt andet, at der skal foretages en brandteknisk gennemgang af lokalerne, og sandsynligvis opgraderes i forhold til de eksisterende brandtekniske foranstaltninger. De fire lokaler svarer til ca. 350 m² inkl. toiletter og gangareal. Rummene vil kunne bruges til mødeaktiviteter og mindre arrangementer. Omkostningerne for en istandsættelse af stueetagen vil beløbe sig til ca. 580.000 kr. og vil koste 170.000 i årlig drift.

Dams Gård – Midlertidig ibrugtagning – Conventus

Overslag fra december 2022

Anlægsudgifter	Hele kroner
Byggeomkostninger	500.000
Uforudsete udgifter 15%	75.000
Interne omkostninger til projekthåndtering 1,5%	7.500
Istandsættelsesudgifter i alt	582.500

Driftsudgifter, årlige	Hele kroner
Vand, varme, el rengøring, ABA	170.000

Brandteknisk rådgivning, byggesagsbehandling og istandsættelse vil tage minimum 4 måneder, og det forventes derfor, at lokalerne kan tages i brug senest efter sommerferien 2023.

Hvis punkt d) bliver godkendt ansøges der om anlægsbevilling i februar 2023. Finansieringen foreslås taget fra rådighedsbeløbet på 5 mio. kr. til Byens Hus/Torv på tværs, der blev afsat i forbindelse med budget 2021.

Punkt e) Beslutning om at påbegynde undersøgelser om at skabe plads til Ungerådet, Engageret Ungdom mfl. i Dams Gård (Etape II)

Bornholms Ungeråd har gentagne gange ytret ønske om at få adgang til lokaler i Dams Gård. Og med en flytning af deres aktiviteter; møder i bestyrelsen og stormøder for mange unge, til Dams Gård vil der blive taget hul på arbejdet med at skabe et nyt sted for unge i Rønne.

Ungerådet har lagt stor vægt på at de gerne vil have et sted, hvor de kan blive i en længere årrække, og et sted de kan være med til at præge positivt.

I arbejdet med at skabe et nyt kulturhus i Dams Gård spiller de unges ønsker en stor rolle, da fokus på at forbedre børn og unges muligheder for at mødes, ligger mange borgere, aktører og politikere på sinde. Etape II handler om at skabe en afdeling i kulturhuset, som er forbeholdt foreninger, der har med unge at gøre. Det kan være ungdomspolitiske partier, NGOer, græsrodsbevægelser og foreninger med lignende aktiviteter.

Der vil være ca. 300 m² til rådighed.

Ligesom punktet ovenfor gælder det at lokalerne ændrer anvendelse fra undervisningsrum til forsamlingslokaler, hvorfor der skal der søges byggetilladelse inkl. brandteknisk rådgivning.

Byggesagsbehandling mm. og istandsættelse vil også i Etape II tage minimum 4 måneder.

Det er vigtigt at bemærke, at de to etaper er del af den midlertidige aktivering af bygningen, som skal være med til at indsamle erfaringer i forhold til brugen af huset. Der vil i processen med Fri Bymidte (forsøgsordning) blive evalueret løbende på de tiltag, der bliver sat i gang, for at se hvad der fungerer, og hvad der kan gøres bedre i forhold til det endelige projekt – at skabe et nyt kulturhus i Rønne med særligt fokus på børn og unge.

I det endelige projekt er det bærende princip deling af faciliteter og rum, så der er flest mulige mennesker der kan få glæde af det nye kulturhus i løbet af dagen/ aftenen, og man på den måde skaber mest muligt liv i bygningen.

Punkt f) Beslutning om at videreføre undersøgelser om Ungdomsskolen og 10. klasse i Dams Gård som del af den langsigtede løsning i det kommende kulturhus og at biblioteket ikke flytter til det kommende kulturhus i Dams Gård.

I juni 2021 behandlede kommunalbestyrelsen tre scenarier for et nyt kulturhus i Dams Gård, og blev dér enige om at overlade beslutningen til den nye kommunalbestyrelse, som skulle tiltræde 1. januar 2022. Som opfølgning på den beslutning blev det yderligere vedtaget at det skulle undersøges nærmere om der var alternativer til biblioteket som kerneaktør.

Der har i de seneste år været et stærkt fokus i Bornholms Regionskommune på at arbejde med at skabe forbedrede rammer for børn og unge, og i den forbindelse blev en dialog med forskellige aktører på ungeområdet påbegyndt.

En konstruktiv dialog med 10. klasse og Ungdomsskolen, som alternativ aktør til biblioteket, er påbegyndt. En analyse af lokale- og arealbehov, muligheder for synergier mellem de unge og kulturinstitutionerne, erhvervslivet i bymidten og foreningerne er i gang.

Der er således taget hul på dialogen med erhvervslivet, der ser positivt på en eventuel flytning af 10. klasse og Ungdomsskole til centrum, da dette vil genskabe en del af det byliv, der blev tabt i forbindelse med Gymnasiets udflytning til Campus.

10. klasse og Ungdomsskolen kan allerede på nuværende tidspunkt siges at være et realistisk alternativ til Biblioteket som kerneaktør i kulturhuset. Selvom Biblioteket som et af de kulturelle omdrejningspunkter i regionskommunen ville kunne spille en positiv rolle i et kulturhus, vil 10. klasse og Ungdomsskolen kunne tilbyde andre fordele.

Flytningen af 10. klasse og Ungdomsskole vil således bringe de unge tættere på foreningslivet og andre kulturaktører, som fx Teateret og Musikhuzet, og dermed skabe synergi mellem unge og det kulturmiljø, som foreninger og aktører udgør. I forlængelse heraf vil man kunne forestille sig tættere samarbejder mellem de involverede aktører, der netop ville understøtte både de unges og kulturens udvikling på øen. Dette indgår som element i den dialog, der føres med de nævnte parter, som led i ansøgningen til Frie Bymidter (forsøgsordning).

Det skal pointeres, at der her ikke træffes beslutning om flytning af 10. klasse og Ungdomsskolen, men at videreføre undersøgelserne af emnet. Undersøgelsens resultater vil indgå i en kommende sag vedrørende ovennævnte ansøgning til Frie Bymidter. Aktørerne vil blive inddraget løbende i processen, ligesom de høringsberettigede parter vil blive inddraget, såfremt undersøgelserne munder ud i et konkret forslag.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke nogen direkte økonomiske konsekvenser i dette dagsordenspunkt.

Hvis punkt d) om at tage fire lokaler i brug i Dams Gård bliver godkendt, vil der blive søgt om anlægsbevilling på 0,58 mio. kr. i februar 2023. Finansieringen foreslås taget fra rådighedsbeløbet på 15 mio. kr. til Byens Hus/Torv på tværs, der blev afsat i forbindelse med budget 2021.

Samtidig vil der blive anmodet om kommende driftsbudget på 0,17 mio. kr. årligt.

Punkt e) og f), der omhandler kommende aktiviteter i Dams Gård skal først kvalificeres, førend de økonomiske konsekvenser for disse kan vurderes. I takt med at aktiviteterne bliver mere konkrete, vil der blive anmodet om bevillinger til realisering.

Bilag

20221219_Dams Gård ibrugtagningsfaser

Punkt 5: Gensidig orientering

Gensidig orientering gives.

Der blev orienteret om følgende:

- Ledelse i Center for Skole
- LIS data pr. kvartal
- Børne Kulturtopmøde København den 8. og 9. maj 2023.
- Mødested ved de kommende møder.

Punkt 6: Sager til høring i Handicap og Ældreråd

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Resumé

-

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller at

- ingen sager sendes til høring i Handicap- og Ældrerådet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 10-01-2023

Godkendt.